

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

**MADEN TETKİK VE ARAMA GENEL
MÜDÜRLÜĞÜ
2016 YILI
SAYIŞTAY DENETİM RAPORU**

Ağustos 2017

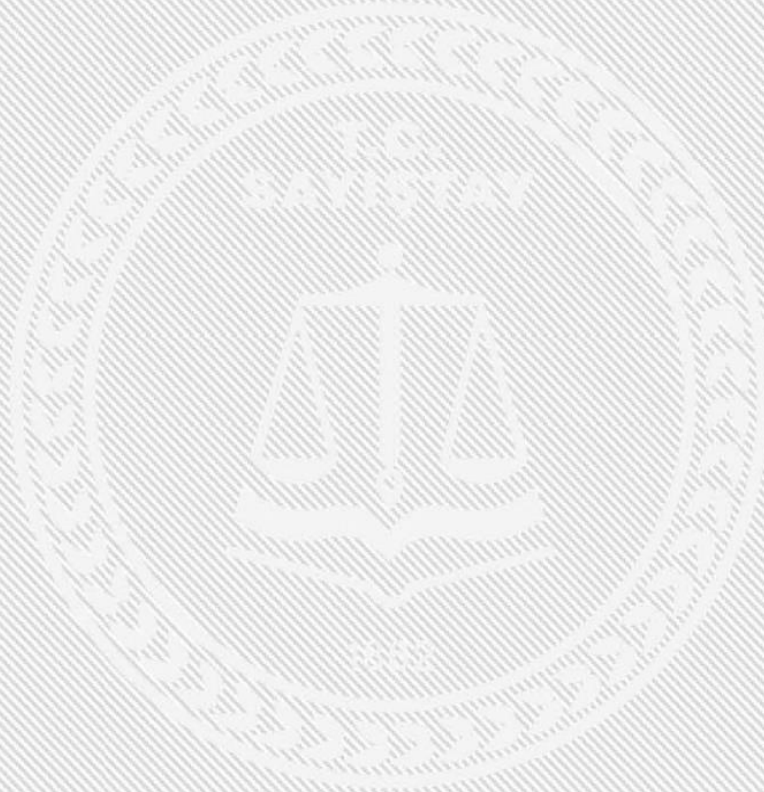
İÇERİK

MADEN TETKİK VE ARAMA GENEL MÜDÜRLÜĞÜ 2016 YILI DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU	1
MADEN TETKİK VE ARAMA GENEL MÜDÜRLÜĞÜ 2016 YILI PERFORMANS DENETİM RAPORU	19

**MADEN TETKİK VE ARAMA GENEL
MÜDÜRLÜĞÜ**

2016 YILI

DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU

İÇİNDEKİLER

1.	KAMU İDARESİNİN MALİ YAPISI VE MALİ TABLOLARI HAKKINDA BİLGİ	1
2.	DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU	2
3.	SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU.....	3
4.	DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	3
5.	DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAKLARI	4
6.	DENETİM GÖRÜŞÜ	7
7.	DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMİYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER	8
8.	EKLER.....	12

KISALTMALAR

MTA : Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü

1. KAMU İDARESİNİN MALİ YAPISI VE MALİ TABLOLARI HAKKINDA BİLGİ

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununa ekli (II) sayılı Cetvelde Özel Bütçeli İdareler arasında yer alan MTA Genel Müdürlüğü, muhasebe işlemlerini “Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği’ne tabi olarak ve say2000i sistemi üzerinden yürütmektedir. Bu bağlamda adı geçen Yönetmeliğin 510'uncu ve 514'üncü maddelerinde sayılan defter, cetvel ve tabloları düzenlendiği görülmüştür.

MTA Genel Müdürlüğünün 2016 yılı başlangıç ödenekleri ve 2016 yılı sonu itibarıyla gerçekleşme tutarları özet olarak aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

2016 Yılı Bütçe Verileri Tablosu (TL)

	Başlangıç Bütçesi	Ekleme	Yıl Sonu Bütçesi	Yıl Sonu Gençleşme	Yıl Sonu Bütçesine Göre Gerçekleşme Oranı %
A - GELİRLER	442.857.000,00	-	442.857.000,00	338.503.150,00	87
Öz gelir	180.000.000,00	-	180.000.000,00	263.540.300,00	146
Hazine Yardımı	262.857.000,00	-	262.857.000,00	119.962.850,00	46
B - GİDERLER	442.857.000,00	19.344.211,00	462.201.211,00	362.364.069,00	78
01-Personel Giderleri	150.651.000,00	23.200,00	150.674.200,00	149.728.892,00	99
02- SGK Devlet Primi Giderleri	29.199.000,00	23.200,00	29.175.800,00	28.339.658,00	97
03-Mal ve Hizmet Alımı Giderleri	19.822.000,00	16.457.000,00	36.279.000,00	32.797.334,00	90
05-Cari Transferler	8.077.000,00	1.870.000,00	9.947.000,00	9.846.707,00	99
06-Sermaye Giderleri	235.108.000,00	1.017.211,00	236.125.211,00	141.651.478,00	60

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi

sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuş olup denetim bunlar ile usul ve esasların 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Kasa sayım tutanağı,
- Banka mevcudu tespit tutanağı,
- Alınan çekler sayım tutanağı,
- Menkul kıymet ve varlıklar sayım tutanağı,
- Teminat mektupları sayım tutanağı,
- Değerli kağıtlar sayım tutanağı,
- Taşınır kesin hesap cetveli ile taşınır hesabı icmal cetveli veya envanter defteri,
- Bütçe giderleri ve ödenekler tablosu,
- Bütçe gelirleri ekonomik sınıflandırılması tablosu,
- Faaliyet sonuçları tablosu ve gelir tablosu.

Denetim görüşü, kamu idaresinin temel mali tabloları olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, genel kabul görmüş uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAKLARI

BULGU 1: Jeotermal Ve Doğal Mineralli Su Kaynak Alanlarının Devri, Kiraya Verilmesi veya Kullanım Hakkının Vadeli Olarak İhalesinde KDV'nin Tamamının Tahsil Edilmesi Gerekir İken Her Yıl Ödenen Taksitlerle Birlikte Tahsil Edilmesi Sonucu 391 Hesaplanan Katma Değer Vergisi Hesabının Hatalı Yer Alması.

13.06.2007 tarih ve 5686 sayılı Kanununun 16 ncı ve Geçici 3 üncü maddelerine göre MTA Genel Müdürlüğü tarafından jeotermal ve doğal mineralli su kaynak alanlarındaki kaynak varlığının devri, kiraya verilmesi veya kullanım hakkının verilmesine ait ihaleler sonucu oluşan ihale bedelleri şartname ve sözleşme hükümleri gereğince genelde % 20'si peşin, kalanı 3 veya 4 taksitte ve taksitler her yıl belirtilen tarihlerde ödemek üzere vadeli olarak ve bakiye borç üzerinden yıllık % 3 faiziyle birlikte tahsil edilmesine rağmen her bir ihaleye ait KDV'nin tamamının hesaplanarak bir defada tahsil edilmesi ve tahsil edilen KDV'nin de bağlı olunun Vergi Dairesine beyan edilip yatırılması gerekir iken söz konusu KDV'nin her yıl ödenen taksitlerle birlikte hesaplanıp ilgili şirketlerden tahsil edildiği ve bağlı olunun Vergi Dairesine beyan edilip ödendiği görülmüştür.

3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanununun 3 üncü fıkrasının (g) bendinde; Genel ve katma bütçeli idarelere, il özel idarelerine, belediyeler ve köyler ile bunların teşkil ettikleri birliklere, üniversitelere, dernek ve vakıflara, her türlü mesleki kuruluşlara ait veya tabi olan veyahut bunlar tarafından kurulan veya işletilen müesseseler ile döner sermayeli kuruluşların veya bunlara ait veya tabi diğer müesseselerin ticari, sınai, zirai ve mesleki nitelikteki teslim ve hizmetlerinin katma değer vergisine tabi olduğu belirtilmiş,

20'nci maddesinde; teslim ve hizmet işlemlerinde matrah, bu işlemin karşılığını teşkil eden bedel şeklinde; bedel deyimi de aynı maddede, 'malı teslim alan veya kendisine hizmet yapılan veyahut bunlar adına hareket edenlerden bu işlemler karşılığında her ne suretle olursa olsun alınan veya bunlarca borçlanılan para, mal ve diğer suretlerde sağlanan ve para ile temsil edilebilen menfaat, hizmet ve değerler toplamını ifade eder.' şeklinde tanımlanmış,

10/a maddesinde de, mal teslimi ve hizmet ifası hallerinde vergiyi doğuran olayın, malın teslimi veya hizmetin yapılması ile meydana geldiği ifade edilmiştir.

Katma Değer Vergisi, malın teslimi veya hizmetin yapılması ile doğduğundan, KDV'nin tamamının, teslimin veya hizmetin yapıldığı tarihte hesaplanıp ilgili vergi dairesine beyan

edilmesi gerekmektedir. Dolayısıyla, taksitli mal satışlarında, bedelin taksitler halinde alınması, vergiyi doğuran olayın malın ilk teslim edildiği tarihte doğmasına engel oluşturmamaktadır. Bu durumda, teslim bedeli taksitler halinde müşteriden tahsil edilse dahi, satış, devir, kiraya verilme veya kullanım hakkının verilmesi bedeli üzerinden hesaplanan KDV'nin malın teslim edildiği veya hizmetin yapıldığı ilk ay beyannamesi ile beyan edilip ilgili vergi dairesine ödenmesi gerekmektedir.

Ancak yapılan incelemede, MTA Genel Müdürlüğü tarafından üçüncü şahıslara taksitli olarak ihale edilen yerlerden, KDV'nin tamamının, teslimin veya hizmetin yapıldığı yani sözleşme düzenlenip şirkete yer teslimi yapıldığı tarihte hesaplanıp ilgili vergi dairesine beyan edilmesi gerekir iken söz konusu KDV'nin, her yıl ödenen taksit bedeliyle birlikte hesaplanıp ilgili şirketlerden tahsil edildiği ve bağlı olunun Vergi Dairesine beyan edilip ödendiği görülmüştür.

Yani muhtelif yıllarda ilgili firmalara ihale edilen toplam 25 ayrı işten, sözleşme hükümleri gereğince 2016 yılında alınan taksit bedeliyle birlikte, taksit tutarının % 18'i oranında ayrıca KDV tahsil edilmiş ve tahsil edilen toplam 11.276.012.72 TL. KDV 391 Hesaplanan Katma Değer Vergisi Hesabına kaydedilmiştir. (Sadece Manisa-Alaşehir-Kavaklıdere sahasının ihalesine ait 2016 yılında ödenen 4 üncü yıl taksidi 10.500.000,00 +315.000,00 Faiz = 10.815.000,00 ABD Doları olup % 18 KDV'si 1.946.700,00 ABD Doları karşılığı 6.859.069,43 TL.dir. Bu tutar 391 Hesaplanan Katma Değer Vergisi Hesabının alacağına kaydedilmiştir.)

Hâlbuki KDV'nin tamamı, sözleşme düzenlenip şirkete yer teslimi yapıldığı tarihte hesaplanarak 391 Hesaplanan Katma Değer Vergisi Hesabında izlenseydi her yıl 391 Hesabına taksitlerle birlikte tahsil edilen KDV kaydı yapılmayacaktı.

Dolayısıyla yapılan yanlış uygulamayla, hem her bir ihaleye ait KDV'nin tamamı sözleşmenin yapıldığı tarihte ilgili Vergi Dairesine yatırılmamış ve böylece ilgili yıllarda Maliye hazinesi yönünden eksik KDV tahsilatına sebebiyet verilmiş, hem de 391 Hesaplanan Katma Değer Vergisi Hesabına her yıla ait taksit tutarının % 18'i oranında hesaplanan KDV kadar kayıt yapılmasına neden olunarak 2016 yılında 391 Hesaplanan Katma Değer Vergisi Hesabı **11.276.012.72 TL.** hatalı yer almıştır.

Kamu idaresi cevabında; 5686 sayılı Jeotermal Kaynaklar ve Doğal Mineralli Sular Kanununun 16.maddesi, Geçici 3. Maddesi ve Uygulama Yönetmeliğini n Geçici 1. maddesi

7.fıkrası hükümleri ile Genel Müdürlüğümüze ait Jeotermal Kaynak Arama Ruhsatlı alanların ihale edilebileceği düzenlenmiştir. Bu kapsamda, 5686 sayılı Kanun ve Uygulama Yönetmeliği hükümlerine uygun olarak ihale edilecek Arama Ruhsat Alanları ile ilgili Sözleşme ve Şartname taslakları hazırlanarak Hukuki olarak da değerlendirilerek 02.07.2008 tarih ve 95 1 2 sayılı Müdürler Encümeni Kararı alınmıştır (Ek.1).

Söz konusu Sözleşme ve Şartnameye göre; peşin veya ihaleyi kazanan şirketin vadeli ödemeyi seçmesi durumunda sözleşme bedelinin %20'sini sözleşmenin imzalanması aşamasında peşinat olarak, geriye kalan borcu 4 (dört) yılda eşit taksitler halinde ve her yıl için bakiye borç üzerinden hesaplanan faiz ile birlikte ödenmektedir. KDV ise her taksit ödemesinde faturalandırma yapılarak tahsil edilmektedir.

Konu ile ilgili olarak Maliye Bakanlığı Gelir İdaresi Başkanlığının 05.12.2008 tarih ve 119235 sayılı yazılı görüşleri (Ek.2) doğrultusunda iş ve işlemler yürütülmüştür.

Ancak; Genel Müdürlüğümüz Yönetim Encümeni'nin 25. Etap jeotermal alanları ihalesi için aldığı 29.09.2016 tarih ve 10998 sayılı Kararına (Ek.3) istinaden ihale şartname ve sözleşmesinin ödemelere ilişkin hükümlerinde değişiklik yapılmıştır. Buna göre; vadeli ödeme durumunda ihale bedelinin %18 KDV tutarının her taksitte taksit miktarı üzerinden KDV tutarının 4 (dört) yıla bölünerek alınmasıyla ilgili maddeleri, "Sözleşmenin Bedeli ve Ödemeler" konulu 9. Maddesi ile şartnamenin "Ödeme Şartları" konulu 21. Maddesinde yapılan düzenlemeler ile sözleşme ve şartnamenin tüm hükümleri hukuki olarak da değerlendirildikten sonra güncellenmiş ve %18 KDV tutarının tamamının sözleşme aşamasında peşin alınması şeklinde değiştirilmiştir.

03.10.2016 tarihinde yayımlanan Resmi Gazete ilanı ile 25. Etap jeotermal ihalesi ve 26 Etap jeotermal alan ihalesinde güncellenmiş olan maddeler kapsamında işlem tesis edilmiştir.

26. Etap jeotermal alan ihalesinden itibaren ise Dolar para cinsinden Türk lirasına geçilmiştir. (Ek. 4)

Sonuç olarak; Kurum cevabında özetle, ihale şartname ve sözleşmesinin ödemelere ilişkin hükümlerinde değişiklik yapıldığı ve güncellendiği, buna göre vadeli ödeme durumunda %18 KDV tutarının tamamının sözleşme aşamasında peşin alınması şeklinde değiştirildiği, 03.10.2016 tarihinde yayımlanan Resmi Gazete ilanı ile 25. Etap jeotermal ihalesi ve 26 Etap jeotermal alan ihalesinde güncellenmiş olan maddeler kapsamında işlem tesis edildiği belirtilmiştir.

Ancak 2016 yılında yapılan yanlış uygulamayla, hem her bir ihaleye ait KDV'nin tamamının sözleşmenin yapıldığı tarihte ilgili Vergi Dairesine yatırılmayarak ilgili yıllarda Maliye hazinesi yönünden eksik KDV tahsilatına sebebiyet verilmesi, hem de 391 Hesaplanan Katma Değer Vergisi Hesabına her yıla ait taksit tutarının % 18'i oranında hesaplanan KDV kadar kayıt yapılması nedeniyle 2016 yılında 391 Hesaplanan Katma Değer Vergisi Hesabı **11.276.012.72 TL** hatalı yer almıştır.

Öneri; MTA Genel Müdürlüğü tarafından jeotermal ve doğal mineralli su kaynak alanlarındaki kaynak varlığının devri, kiraya verilmesi veya kullanım hakkının verilmesine ait ihalelerde ihale bedellerinin vadeli ödenmesi durumunda %18 KDV tutarının tamamının sözleşme aşamasında peşin alınması önerilir.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğünün 2016 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve ekte yer alan mali rapor ve tablolarının, "Denetim Görüşünün Dayanakları" bölümünde açıklanan nedenlerden dolayı 391 Hesaplanan Katma Değer Vergisi Hesabı hesap alanı hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMEYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER

BULGU 1: Kaynak Varlığının İhalesinden Tahsil Edilen Gelirlerin İlgili İdarelere Ait Olan Payının Tahsilat Ve Ödemelerinde 363 Kamu İdareleri Payları Hesabının Kullanılması Gerekirken 810 Bütçe Gelirlerinden Ret ve İadeler Hesabının Kullanılması Nedeniyle 363 Nolu Hesabın 28.402.374,72 TL. Eksik Yer Alması.

13.06.2007 tarih ve 5686 sayılı Jeotermal Kaynaklar Ve Doğal Mineralli Sular Kanununun '*Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü hizmetleri ile ilgili haklar*' başlıklı **16 maddesinde;**

“MADDE 16 – (1) MTA, jeotermal ve doğal mineralli su kaynak aramalarını ruhsat harcından ve teminatından muaf olarak bu Kanun hükümlerine göre ruhsat alarak yapar. MTA'nın arama ruhsatı aldığı sahalarda kaynak varlığı tespit etmesi halinde, bu alan MTA tarafından ihale edilir ve ihale üzerinde kalan istekliye bu alanda idarece işletme ruhsatı verilir. MTA'nın yaptığı masraflar ihale bedeli üzerinden alındıktan sonra kalan miktar MTA ve idarece eşit paylaşılır.” denilmiştir,

Geçici 3 üncü maddesinde de;

“GEÇİCİ MADDE 3 – (1) Bu Kanunun yürürlük tarihinden önce MTA tarafından, kamu veya özel tüzel kişilere, belediyelere, özel idarelere sözleşme ile devredilen, kiraya verilen veya kullanım hakkı verilen ve bu Kanunun yürürlük tarihi itibarı ile sona eren kaynak veya kaynak alanları ile MTA'nın yaptığı çalışmalarla belirlediği ve MTA adına tescil edilen ve tescil edilecek kaynak ve/veya kaynak alanları için MTA'ya idare tarafından arama ruhsatı verilerek MİGEM'e bildirilir. Bu ruhsat alanları, MTA tarafından ihale edilir. İhale gelirinden MTA'nın yaptığı arama masrafları düşüldükten sonra kalan miktar MTA ile İdare arasında eşit olarak paylaşılır.” denilmiştir.

Yukarıda belirtilen madde hükümleri gereğince, MTA Genel Müdürlüğü, ilgili idarelerden (İl Özel İdaresi veya Büyükşehir Belediyelerinden) aldığı arama ruhsatlarına istinaden Türkiye'nin muhtelif yerlerinde yapmış olduğu aramalar sonucu bulduğu jeotermal ve doğal mineralli su kaynak alanlarının devri, kiraya verilmesi veya kullanım hakkı için 2016 yılından önceki yıllarda ihale açmış ve yapılan ihaleyle bu yerler üçüncü şahıslara ihale edilmiş, ihale sonucunda oluşan tutarlar ihale üzerinde kalan istekli tarafından sözleşmede belirtilen

ödeme şekli üzerinden (Peşin veya taksitli olarak) MTA Genel Müdürlüğünün banka hesabına yatırılmış, yatırılan tutarların tamamı 800 Bütçe gelirleri hesabına Bütçe geliri olarak kaydedilmiş ve bu tutarların yarısı olan idare payları da 810 Bütçe gelirlerinden ret ve iadeler hesabından ödenmiştir.

Hâlbuki 5686 sayılı Kanununun 16 ve Geçici 3 üncü maddesine göre, MTA Genel Müdürlüğü tarafından kaynak varlığının devri, kiraya verilmesi veya kullanım hakkının verilmesi için yapılan ihale sonucu elde edilen gelirlerin MTA'nın yaptığı arama masrafları düşüldükten sonra kalan miktarı MTA ile İdare (İlgisine göre İl Özel İdaresi, Valilikler Bünyesinde kurulan YİKOP, Defterdarlık Muhasebe Müdürlüğü, T.C. Başbakanlık Hazine Müsteşarlığı veya Büyükşehir Belediyeleri) arasında eşit olarak paylaşılacağına göre, yapılan tahsilatın yarısının İdare payı olarak **363 Kamu İdareleri Payları Hesabına** kaydedilmesi ve İdarelere yapılacak ödemelerin de bu hesaptan yapılması gerekmektedir.

Nitekim Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin **363 Kamu idareleri payları hesabına ait 285 inci maddesinde**; “(1) *Kamu idareleri payları hesabı; nakden veya mahsuben tahsil edilen bütçe gelirlerinden özel kanunları gereğince, mahallî idareler ve fonlar ile diğer kurumlara aktarılmak üzere hesaplanan paylar ve bütçe gelirleri ile birlikte tahsil edilen diğer kamu idarelerine ait payların izlenmesi için kullanılır.*” denilmiş,

Hesaba ilişkin işlemler başlıklı 286 ncı maddesinin 2 inci fıkrasında da; “*Genel bütçe kapsamı dışındaki kamu idarelerince tahsil edilen bütçe gelirinden aylık olarak veya özel kanunlarında belirtilen dönemler itibarıyla mahallî idareler ile diğer kamu idarelerine aktarılması gereken tutarlar bu hesaba kaydedilerek, ilgili idare, kurum veya kuruluşlarca bildirilen banka hesaplarına aktarılır.*” denilmiş, olup buna göre özel kanunları gereğince mahallî idareler ve fonlar ile diğer kurumlara aktarılmak üzere hesaplanan payların 363 hesabında izlenmesi ve dolayısıyla mahallî idareler ile diğer kamu idarelerine aktarılması gereken tutarların bu hesaba kaydedilerek, ilgili idare, kurum veya kuruluşlarca bildirilen banka hesaplarına aktarılması gerekmektedir.

Ancak yapılan incelemede, MTA Genel Müdürlüğü tarafından jeotermal ve doğal mineralli su kaynak alanlarının devri, kiraya verilmesi veya kullanım hakkı için 2016 yılından önceki yıllarda üçüncü şahıslara ihale edilen yerlerden sözleşme hükümleri gereğince tahsil edilen gelirlerin, MTA'nın yaptığı arama masrafları düşüldükten sonra kalan miktarının yarısının İdare payı olarak **363 Kamu İdareleri Payları Hesabına** kaydedilmesi ve İdarelere

yapılacak ödemelerin de bu hesaptan yapılması gerekir iken 810 Bütçe Gelirlerinden Ret ve İadeler Hesabından ödendiği görülmüştür.

Yani yapılan bu işlem ile 2016 yılında; Hatay Defterdarlık Muhasebe Müdürlüğüne 344.477,08 TL., Osmaniye İl Özel İdare Müdürlüğüne 346.827,52 TL., Denizli Büyükşehir Belediyesine 4.807.273,68 TL., Muğla Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığına (YİKOB) 146.245,37 TL., T.C. Başbakanlık Hazine Müsteşarlığına 2.606.353,20 TL., T.C. Başbakanlık Hazine Müsteşarlığına 54.771,35 TL., Eskişehir YİKOB'na 152.423,35 TL., Muğla YİKOB'na 775.569,66 TL., T.C. Başbakanlık Hazine Müsteşarlığına 104.962,86 TL., Manisa YİKOB'na 19.052.970,65 TL. ve Tokat İl Özel İdare Müdürlüğüne de 10.500,00 TL. olmak üzere toplam **28.402.374,72 TL.** 810 Bütçe Gelirlerinden Ret ve İadeler Hesabından ödenmiş, **363 Kamu İdareleri Payları Hesabı** ise kullanılmamıştır.

Netice olarak, Jeotermal Alanlardan Tahsil Edilen Gelirlerin İlgili İdarelere Ait Olan Paylarına ait ödemelerin tamamının **363 Kamu İdareleri Payları Hesabından** yapılması gerekir iken **810 Bütçe Gelirlerinden Ret ve İadeler Hesabından** yapılması nedeniyle kurumun mali tablolarında **363 Kamu İdareleri Payları Hesabı, 810 Bütçe Gelirlerinden Ret ve İadeler Hesabı ve 805 Gelir Yansıtma Hesabının 28.402.374,72 TL.** hatalı yer aldığı görülmüştür.

Kamu idaresi cevabında; 2016 yılı ve önceki yıllara ait Kurumumuz hesap planında 363 Kamu İdareleri Payları Hesabının ekonomik kodlarından sadece "363.04 Sosyal Güvenlik Kurumları" tanımlı olmasından da kaynaklı olarak bu hesap çalıştırılmamıştır.

Maliye Bakanlığı Muhasebat Genel Müdürlüğü ile irtibata geçilerek 2017 yılı hesap planımıza "363.01 Genel Bütçe Kapsamındaki Kamu İdareleri, 363.02 Özel Bütçe Kapsamındaki Kamu İdareleri, 363.03 Düzeyleyici ve Denetleyici Kamu İdareleri, 363.05 Mahalli İdareler ve 363.99 Diğer" ekonomik kodları eklenmiştir.

Jeotermal Alanlardan tahsil edilen gelirlerin ilgili İdarelerin paylarına ait olan ödemeler 01.01.2017 tarihinden geçerli olmak üzere 363 Kamu İdareleri Payları Hesabına kaydedilerek işlem tesis edilmiş ve bundan sonra da bu şekilde devam ettirilecektir.

Sonuç olarak; Kurum cevabında özetle, Jeotermal Alanlardan tahsil edilen gelirlerin ilgili İdarelerin paylarına ait olan ödemelerinin 01.01.2017 tarihinden geçerli olmak üzere 363 Kamu İdareleri Payları Hesabına kaydedilerek işlem tesis edildiği ve bundan sonra da bu şekilde devam ettirileceği belirtilmiş ise de bilançodaki 810 Bütçe Gelirlerinden Ret ve İadeler Hesabı ve 805 Gelir Yansıtma Hesabındaki **28.402.374,72 TL.** hata 2016 yılında devam

etmektedir.

Öneri; Jeotermal alanlardan tahsil edilen gelirlerin ilgili İdarelerin paylarına ait olan ödemelerinin 363 Kamu İdareleri Payları Hesabına kaydedilerek işlem tesis edilmesi önerilir.

8. EKLER

Ek 1: Kamu İdaresi Mali Tabloları

TABLO 1.12 BİLANÇO

Kurum Kodu : 40.40		Adı : MADEN TETKİK VE ARAMA GENEL MÜDÜRLÜĞÜ		Yılı : 2016	
AKTİF HESAPLAR		N Yılı 2016		PASİF HESAPLAR	
1 DÖNEN VARLIKLAR		329.357.606,54		3 KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR	
10 HAZIR DEĞERLER		77.496.876,63		32 FAALİYET BORÇLARI	
102 BANKA HESABI		77.445.374,80		320 BÜTÇE EMANETLERİ HESABI	
109 BANKA KREDİ KARTLARINDAN ALACAKLAR HESABI		51.501,83		33 EMANET YABANCI KAYNAKLAR	
12 FAALİYET ALACAKLARI		215.582.795,70		330 ALINAN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR HESABI	
120 GELİRLERDEN ALACAKLAR HESABI		186.286.479,86		333 EMANETLER HESABI	
121 GELİRLERDEN TAKİPLİ ALACAKLAR HESABI		28.754.215,83		34 ALINAN AVANSLAR	
126 VERİLEN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR HESABI		542.100,21		340 ALINAN SİPARİŞ AVANSLARI HESABI	
14 DİĞER ALACAKLAR		699.581,33		36 ÖDENECEK DİĞER YÜKÜMLÜLÜKLER	
140 KİŞİLERDEN ALACAKLAR HESABI		699.581,33		361 ÖDENECEK SOSYAL GÜVENLİK KESİNTİLERİ HESABI	
15 STOKLAR		28.403.480,08		362 FONLAR VEYA DİĞER KAMU İDARELERİ ADINA YAPILAN TAHSİLAT HES	
150 İLK MADDE VE MALZEME HESABI		28.403.480,08		37 BORÇ VE GİDER KARŞILIKLARI	
16 ÖN ÖDEMELER		7.174.872,80		372 KIDEM TAZMİNATI KARŞILIĞI HESABI	
162 BÜTÇE DIŞI AVANS VE KREDİLER HESABI		5.531.467,11		4 UZUN VADELİ YABANCI KAYNAKLAR	
164 AKREDİTİFLER HESABI		1.643.405,69		43 DİĞER BORÇLAR	
2 DÜRAN VARLIKLAR		1.902.434.574,31		430 ALINAN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR HESABI	
22 FAALİYET ALACAKLARI		459.504.577,32		47 BORÇ VE GİDER KARŞILIKLARI	
220 GELİRLERDEN ALACAKLAR		459.341.531,10		472 KIDEM TAZMİNATI KARŞILIĞI HESABI	
226 VERİLEN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR HESABI		163.046,22		5 ÖZ KAYNAKLAR	
25 MADDİ DÜRAN VARLIKLAR		1.442.929.996,99		50 NET DEĞER	
250 ARAZİ VE ARSALAR HESABI		344.425.932,52		500 NET DEĞER HESABI	
252 BİNALAR HESABI		809.200.017,00		57 GEÇMİŞ YILLAR OLUMLU FAALİYET SONUÇLARI	
253 TESİS, MAKİNE VE CİHAZLAR HESABI		76.870.420,60		570 GEÇMİŞ YILLAR OLUMLU FAALİYET SONUÇLARI HESABI	
254 TAŞITLAR HESABI		9.633.172,16		58 GEÇMİŞ YILLAR OLUMSUZ FAALİYET SONUÇLARI	
255 DEMİRBAŞLAR HESABI		26.638.536,89		580 GEÇMİŞ YILLAR OLUMSUZ FAALİYET SONUÇLARI HESABI (-)	
257 BİRİKMİŞ AMORTİSMANLAR HESABI (-)		-129.527.211,25		59 DÖNEM FAALİYET SONUÇLARI	
258 YAPILMAMAKTA OLAN YATIRIMLAR HESABI		305.689.129,07		591 DÖNEM OLUMSUZ FAALİYET SONUCU HESABI (-)	
26 MADDİ OLMAYAN DÜRAN VARLIKLAR		0,00			
260 HAKLAR HESABI		2.532.728,49			
268 BİRİKMİŞ AMORTİSMANLAR HESABI (-)		-2.532.728,49			
29 DİĞER DÜRAN VARLIKLAR		0,00			
294 ELDEN ÇIKARILACAK STOKLAR VE MADDİ DÜRAN VARLIKLAR HESABI		362.086,85			
299 BİRİKMİŞ AMORTİSMANLAR HESABI (-)		-362.086,85			
AKTİF TOPLAMI		2.231.792.180,85		PASİF TOPLAMI	
Bilanço Dipnotları :				2.231.792.180,85	
910 ALINAN TEMİNAT MEKTUPLARI HESABI		35.919.909,81			

23/02/2017 09:44

Sayfa 1 / 2

TABLO 1.12 BİLANÇO

Kurum Kodu : 40.40		Adı : MADEN TETKİK VE ARAMA GENEL MÜDÜRLÜĞÜ		Yıl : 2016	
911 ALINAN TEMİNAT MEKTUPLARI EMANETLERİ HESABI		36.919.909,81			
912 KİŞİLERE AIT MENKUL KIYMETLER HESABI		37.656,11			
913 KİŞİLERE AIT MENKUL KIYMET EMANETLERİ HESABI		37.656,11			
920 GİDER TAHHÜTLERİ HESABI		39.449.426,04			
921 GİDER TAHHÜTLERİ KARŞILIĞI HESABI		39.449.426,04			
948 BAŞKA BİRİMLER ADINA İZLENEN ALACAKLAR HESABI		3.186.112,65			
949 BAŞKA BİRİMLER ADINA İZLENEN ALACAK EMANETLERİ HESABI		3.186.112,65			

Semra YILDIZ
Mühür No: 15724

Can Duran DURAK
Şehir Vancisi
Sic. No: 15726

Yüksel SAHİN
MTA Genel Müdürlüğü
Muhasebe Birim Başkanı

TABLO 1.13 FAALİYET SONUÇLARI TABLOSU						
Kurum Kodu :	4040					Yılı : 2016
Adı :	MADEN TETKİK VE ARAMA GENEL MÜDÜRLÜĞÜ					
Ekonomik Kodlar	GİDERİN TÜRÜ	Cari Yıl (N)	Ekonomik Kodlar	GELİRİN TÜRÜ	Cari Yıl (N)	
630	GİDERLER HESABI	390.858.584,86	600	GELİRLER HESABI	335.117.515,99	
630	01 Personel Giderleri	155.215.870,52	600	03 Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	118.993.087,13	
630	02 Sosyal Güvenlik Kurumuna Devlet Primi Karşılıklar	28.339.657,60	600	04 Alınan Bağış ve Yardımlar ile Özel Gelirler	123.760.850,00	
630	03 Mal ve Hizmet Giderleri	26.650.445,70	600	05 Diğer Gelirler	63.683.570,54	
630	05 Cari Transferler	9.846.706,72	600	11 Değer ve Miktar Değişimleri Gelirleri	27.853.149,44	
630	11 Değer ve Miktar Değişim Giderleri	148.113,85	600	25 Kamu İd Bedelsiz Olarak Alınan Gelirler	826.858,88	
630	12 Gelirlerin Ret ve İadesinden Kaynaklanan Giderler	33.794.609,44	610	0 İNDİRİM, İADE VE İSKONTOLAR HESABI	63.175,51	
630	13 Amortisman Giderleri	23.987.989,72	NET GELİR TOPLAMI :			335.054.340,48
630	14 İlk Madde ve Malzeme Giderleri	18.043.485,64				
630	20 Silinen Alacaklardan Kaynaklanan Giderler	1.848.520,94				
630	25 Kamu İd Bedelsiz Olarak Devr Mali Olmayan Var Kay Gid	11.892,35				
630	30 Proje Kapsamında Yapılan Cari Giderler	92.971.292,19				
630	99 Diğer Giderler	0,19				
GİDERLER TOPLAMI :		390.858.584,86				
GİDERLER TOPLAMI (A)		390.858.584,86				
GELİRLER TOPLAMI (B)		335.117.515,99				
İNDİRİM, İADE VE İSKONTO TOPLAMI (C)		63.175,51				
NET GELİR (D= B- C)		335.054.340,48				
FAALİYET SONUCU D - A		-55.804.244,38				

YILDIZ
2017/181

YILDIZ
Cari İşler Durak
Sicil No: 10706

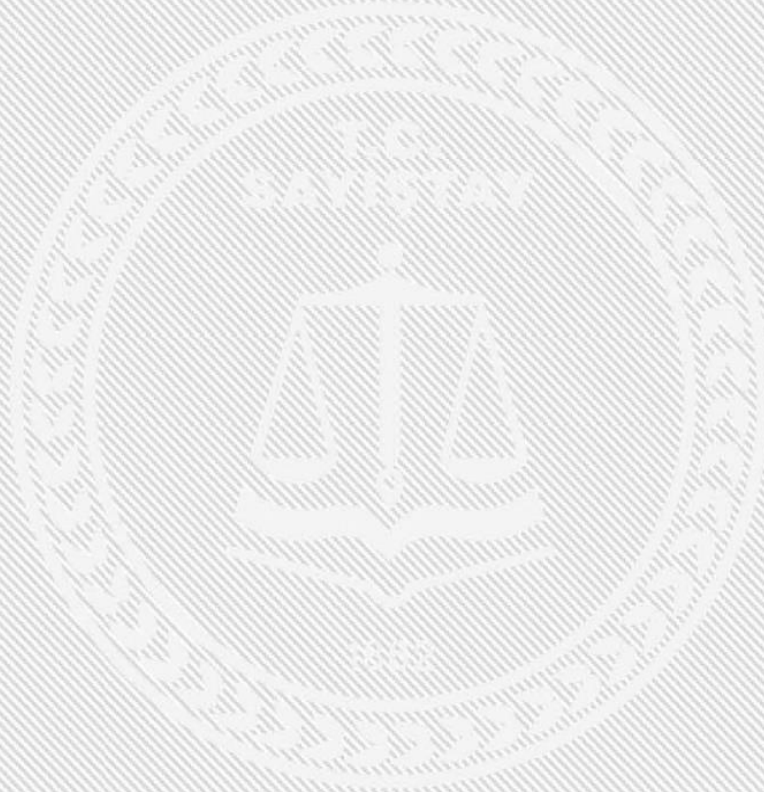
Yunus ŞAHİN
Genel Müdürlüğü
Muharabe Yetkilisi

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
<http://www.sayistay.gov.tr>

**MADEN TETKİK VE ARAMA GENEL
MÜDÜRLÜĞÜ**

2016 YILI

PERFORMANS DENETİM RAPORU

İÇİNDEKİLER

1. ÖZET.....	19
2. DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU	19
3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU.....	20
4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	20
5. GENEL DEĞERLENDİRME	21
6. DENETİM BULGULARI.....	22

1. ÖZET

Bu rapor, Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğünün performans denetimi sonuçlarını ve bulgularını içermektedir.

6085 sayılı Kanununun 36 ncı maddesi uyarınca, Sayıştay “*hesap verme sorumluluğu çerçevesinde idarelerce belirlenen hedef ve göstergelerle ilgili olarak faaliyet sonuçlarının ölçülmesi suretiyle gerçekleştirilen denetim*” olarak tanımlanan performans denetimini yapmakla görevli ve yetkilidir.

Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğünün hedef ve göstergeleriyle ilgili olarak faaliyet sonuçlarının değerlendirmesini sağlamak amacıyla aşağıdakiler denetlenmiştir:

- 2015-2019 dönemine ait Stratejik Plan,
- 2016 yılı Performans Programı,
- 2016 yılı İdare Faaliyet Raporu ve
- Faaliyet sonuçları ölçümü yapan veri kayıt sistemleri.

MTA'nın Stratejik Plan, Performans Programı ve İdare Faaliyet Raporlarının mevcut olduğu, gerekli sunum kriterlerini karşıladığı, faaliyet sonuçlarının ölçülmesi ve değerlendirilmesine ilişkin olarak veri kayıt sistemlerinin mevcut olduğu; bu mevcut sistem içinde veri toplama, analiz ve ölçüm yapmakla sorumlu personelin belirlendiği ve dönemsel olarak faaliyet sonuçlarının ölçüldüğü, raporlandığı tespit edilmiştir.

Ancak, Stratejik Plan, Performans Programı, Faaliyet Raporu sürecinin mevzuatın öngördüğü doğrultuda katılımcı yöntemlerle sürdürülmesi performans bilgisini ölçmek adına daha güvenilir veri kayıt sistemleri tasarlanması, geliştirilmesi, sorumlu personelin süreçle ilgili bilgilendirilmesi ve eğitilmesinin; sürecin daha sağlıklı işlemesine, sürdürülmesine katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

2. DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresi yönetimi, 5018 sayılı Kanun ve bu Kanun uyarınca yayımlanan Stratejik Plan, Performans Programı ve İdare Faaliyet Raporlarının hazırlanmasına ilişkin yönetmelik ve kılavuzlara uygun olarak hazırlanmış olan performans bilgisi raporlarının doğru

ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştay'a sunulmasından; bir bütün olarak sunulan bu raporların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tam ve doğru olarak yansıtmasından; kamu idaresinin amaç, hedef, gösterge ve faaliyetlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; performans yönetimi ve faaliyet sonuçlarının ölçülmesine ilişkin sistemlerin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden; performans bilgisinin dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin amaç, hedef, gösterge ve faaliyetlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek, kamu idaresinin raporladığı performans bilgisinin güvenilirliğine ilişkin değerlendirme yapmak, performans yönetimi ve faaliyet sonuçlarını ölçen sistemleri değerlendirmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimin dayanağı; 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu, 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, genel kabul görmüş uluslararası denetim standartları ve Sayıştay ikincil mevzuatıdır.

Denetimin amacı, bütçe hakkının gereği olarak kamu idarelerinin faaliyet sonuçları hakkında TBMM ve kamuoyuna güvenilir ve yeterli bilgi sunulması, kamu idarelerinin performansının değerlendirilmesi ile hesap verme sorumluluğu ve saydamlığın yerleştirilmesi ve yaygınlaştırılmasıdır.

Denetim, kamu idaresinin faaliyet raporunda yer alan performans bilgilerinin ve bunları oluşturan kayıt ve belgelerin doğruluğu ve güvenilirliğine ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile gerçekleştirilmiştir.

Bu çerçevede, Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğünün yayımladığı 2015-2019 dönemine ait Stratejik Plan, 2016 yılı Performans Programı ve 2016 yılı İdare Faaliyet Raporu incelenmiştir.

5. GENEL DEĞERLENDİRME

2016 yılı performans denetimi kapsamında Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü'nün yayımladığı 2015-2019 dönemine ait Stratejik Plan, 2016 yılı Performans Programı ve 2016 yılı İdare Faaliyet Raporu incelenerek faaliyet sonuçlarının ölçülmesine yönelik olarak üretilen performans bilgisinin güvenilir olup olmadığı değerlendirilmiştir.

MTA'nın 2016 yılı performans denetimi kapsamında; 2015–2019 dönemi Stratejik Plan, 2016 Performans Programı ve 2016 yılı İdare Faaliyet Raporunun mevcut olduğu; Performans Programının ve Faaliyet Raporunun mevzuatta belirtilen zamanlara uyularak hazırlandığı görülmüştür. Performans Programı ve Faaliyet Raporunun mevzuatta belirtilen sunum kriterlerine uygun olarak hazırlandığı tespit edilmiştir.

MTA'nın hazırlamış olduğu Performans Programı ve Faaliyet Raporundaki performans bilgisinin içeriğinin mevzuatta öngörülen unsurları taşıdığı düşünülmektedir. Ancak faaliyet raporunda göstergelerle ilgili gerçekleşen hususların raporlanması bölümünde, hedefin altında kalan göstergelerle ilgili sapma nedenlerinin açıklanmadığı görülmüştür.

MTA'nın performans bilgisini değerlendirmek için kullandığı faaliyet sonuçlarının ölçülmesi ve değerlendirilmesine ilişkin veri kayıt sistemleri incelendiğinde, Kurumun göstergelerle ilgili tüm performans bilgisinin toplandığı, analiz edildiği, raporlandığı ve belirlenen göstergeler aracılığıyla performansı ölçme ve izleme amacına yönelik veri kayıt sistemi bulunduğu görülmüştür.

6. DENETİM BULGULARI

Herhangi bir denetim bulgusu tespit edilmemiřtir

T.C. SAYIşTAY BAşKANLIğI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
<http://www.sayistay.gov.tr>